

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ БЕЗПЛАТНА ЕЖЕМЕСЕЧНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — списание за религия, философия, наука и изкуство.]

АБОНАМЕНТЪ: I. За България: За всички абонати църковни учреждения, свещеници, учители, частни лица и др. за година 130 лева (платими на два пжти); за 6 месеца 80 лева (платими на единъ пжт); за 3 месеца 50 лева (сжщо); II. За чужбина (абонаментът е само годишен и въ предплата)—250 лева. III. Само „Църковен вестникъ“—100 лв. Само „Духовна култура“—40 лв. Всичко, което се отнася до „Църковен вестникъ“ и притурката, да се адресира до Св. Синодъ, Редакцията на „Ц. В.“.

Непомѣстени ръкописи не се връщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Св. Синодъ. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитъ страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалнитъ обявления на църковнитъ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агентитъ — последнитъ получаватъ 30% отстъпка

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Какво ни налагатъ днешнитъ тежки времена. — П.
2. Какъ може да се избѣгне приближаващата катастрофа. — † Софийский Стефанъ.
3. Посрещане на Старо-Загорския митрополитъ Климентъ. — Иером. Григорий.
4. Браченъ хаосъ. — Ст.
5. Архимандритъ Кирилъ Рилски. — Архим. Климентъ Рилецъ.
6. Една пропусната стогодишнина. — М. Стояновъ.
7. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
8. Бележки и отзиви.
9. Книги.
10. Писма и дописки.
11. Официаленъ отдѣлъ.
12. Седмиченъ прегледъ на събитията.
13. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ; II. Въ чужбина.
14. Обявления.

Какво ни налагатъ днешнитъ тежки времена.

Гледайте, колко внимателно трѣбва да постъпвате: не като неразумни, а като мъдри. . . защото днитъ сж лукави.

(Ефес. 5, 15—16).

Тия тревожни и предупредителни думи, които ап. Павелъ отправя къмъ християнитъ, сж винаги важни и поучителни, но днесъ тѣ сж особено силни, защото, наистина, преживѣваме дни твърде лукави, времена извънредно тежки и опасни. Една невѣрна крачка, една неразумна постъпка на нѣкои могатъ да бждатъ сждбоносни за цѣлъ единъ народъ. А презъ всички времена, както се знае, единомислието и единоклюсието въ едно общество сж били главна негова съпротивителна сила срещу нападенията на злото. Затова и Апостолътъ съветва вѣрующитъ усърдно да залѣгатъ въ запазване единството на духа, като отвърщатъ слухъ отъ всички ония, които могатъ да разложатъ умоветъ имъ и, сѣйки смуть и разтлѣние, да предизвикатъ у тѣхъ размирие и раздѣление. „Пазете се отъ ония, — казва имъ той, — които произвеждатъ разцепления и съблазни. . . и странете отъ тѣхъ“ (Рим. 16, 17—18). „О, да бѣха отсѣчени ония, които ви раз-

миряватъ!“ (Гал. 5, 12).

Човѣчеството никога не е видѣло такива тежки времена, каквито сж днешнитъ. Велики държави отколе се биятъ отчаяно и взаимно унищожаватъ. Много отъ невоюващитъ народи примиратъ отъ страхъ предъ неизвестността на утрешния день и сж винаги на военна нога, готови да се бранятъ противъ злото, вѣоржжени съ всичко необходимо, а най-вече — съ вътрешно единство и сплотеностъ. Къмъ такова единство сж подканяни днесъ всички народи отъ своитъ водачи и управници, които постоянно имъ припомняватъ вѣчната истина, че „всѣко царство, раздѣлено на части една противъ друга, запустява“ (Мат. 12, 25).

Нашата благословена отъ Бога родина, въ днешнитъ многотревожни времена, е една отъ малкото щастливи страни, които се радватъ на благодатенъ миръ и спокойствие. Злото, обаче, не може да понесе това и прави всичко да размири и нея и да я обезсили. Чрезъ безразсждни развратители, повечето пжти анонимни, народнитъ врагове напоследъкъ взеха да прѣскаатъ всевъзможни тревожни мълви, да сѣятъ заблуждения и предизвикватъ смуть и разединение, като гледатъ да внушатъ у всички недовѣрие къмъ днешната властъ. Туй, именно, застави народнитъ ни водачи и управници да се обърнатъ къмъ народа съ обстойни освѣтления, увещания и предупреждения.

Както е известно на всички, миналата и поминалата недѣля наши министри и народни представители отидоха всрѣдъ народа и говориха въ много градове на страната предъ многолюдни събрания, като изложиха истината по вътрешната и външната наша политика и разсѣяха много заблуждения, разпространени срѣдъ населението. Въ речитъ на министритъ и депутатитъ, както и въ синодалното до народа послание, което на Рождество Христово бѣ прочетено отъ амвонитъ на всички наши църкви, безъ да се изпадне въ черногледство и преувеличаване на нѣщата, но и безъ да се умаляважи сериозността на положението, народътъ бѣ поканенъ къмъ особена бдителностъ и готовностъ за жертви, понеже *днитъ*, въ които живѣемъ, *сж лукави* и времената сждбоносни, призоваванъ бѣ къмъ духовно единство и сплотеностъ, къмъ смѣло противопоставяне срещу ония, които разпространяватъ лъжливи, тревожни слухове, насаждатъ малодушие и убиватъ здравия националенъ духъ. Резултатитъ отъ тия публични речи навсѣкжде сж

били отлични. И въ градове и въ села събранята сж били масово посетени, а речитѣ, изслушани съ най-голѣмъ интересъ и внимание, били единодушно одобрени отъ всички. Народътъ въ цѣлата страна е успокоенъ и бодъръ, обединенъ и готовъ да мисли и действува като единъ човѣкъ.

Но, за да бжде туй спокойствие на народа ни продължително и трайно, наченатото дѣло на освѣтление не трѣбва да бжде смѣтнато за привършено и да се прекрати. Не. Даденитѣ разяснения отъ министри и народни представители, както много върно отбелѣзаха нѣкои наши вестници, трѣбва да се разпространятъ срѣдъ цѣлия народъ. И съ тая задача трѣбва да се заематъ всички: свещеничество, учителство, чиновничество, родолюбиви организации и всѣки единъ родолюбивъ българинъ. Никой не трѣбва да се смуцава отъ мисълта, че, като се земе съ това родолюбиво дѣло, ще бжде обвиненъ въ нѣкакво партизанство. Съсемъ не. И когато сжществуваха у насъ политически партии, всички българи, предъ сждбоносни за народа ни събития, забравяха всѣкакви партии, свиваха партийнитѣ знамена и заставаха само подъ едно знаме — знамето на България. А днесъ, когато отъ партизанския духъ у насъ изчезватъ и последнитѣ следи и когато страшната военна буря помита цѣли народи и държави, всѣки българинъ по-скоро трѣбва да направи това — да застане на фронта на държавата. Съ това всѣки ще изпълни своя дългъ къмъ родината.

Никой не трѣбва да забравя, че свѣтътъ днесъ, както никой другъ пжтъ въ историята си, преживѣва изключително тежки и страшни времена. А това обстоятелство налага на всички ни да бждемъ извънредно внимателни, особено бдителни и мждри. Винаги, но най-вече днесъ, въ ушитѣ на всѣкиго трѣбва силно и тревожно да звучатъ предупредителнитѣ думи на Апостола: „Гледайте, колко внимателно трѣбва да постъпвате: не като неразумни, а като мждри . . . защото днитѣ сж лукави“. Да проявимъ по-голѣмо родолюбие и сторимъ необходимото, за да бждатъ „отсѣчени ония, които ни размиряватъ“, като винаги, имайки пълно довѣрие въ нашия високомждъръ Върховенъ Вождъ, смѣло се противопоставяме на всѣкакви съблазнители и смутители.

П.

† Софийский Стефанъ.

Какъ може да се избѣгне наближаващата катастрофа¹⁾?

Три основни положения ни разкрива великиятъ день на Христовото рождение: *славата на Бога въ небесата, мира на земята и добрата воля между човѣцитѣ*. Тия положения бѣха прокламирани отъ ангелското воинство надъ Витлеемъ въ часа на Христовото рождение. Тѣхъ ги чува простодушнитѣ овчари и добросъвѣстно ги разбраха мждрецитѣ отъ изтокъ. Свѣтътъ, обаче, въ голѣмото си умопомрачение нито ги чу, нито ги разбра, дори и до сега. Само тия отъ свѣта, които въ сжщностъ не сж въ свѣта, близки по духъ и настроение на овчаритѣ и мждрецитѣ, можаха да проумѣятъ тѣхния таин-

ственъ, спасителенъ и зиждителенъ смисълъ и ги възприеха и приложиха въ живота си. Това е апостолскиятъ ликъ и тѣхнитѣ приемници. Тукъ сж великитѣ благовестители, изповѣдници, мѣченици, преподобни отци и учители, строгитѣ подвижници и молитвеници; тукъ е истинското Христово воинство, което, подобно на първомѣченика и архидакона Стефана, видѣ въ раждането на Христа небесата отворени и величието и славата Божия достъпни за избраницитѣ, за нишитѣ духомъ.

Гнетътъ, страшниятъ гнетъ на мрачнитѣ до Христа вѣкове, потънали въ беззаконие, е вече отстраненъ и обезвреденъ съ милосърдието и любовта на Богочовѣка. Срѣдостението между небето и земята пада въ минутата, въ която Богъ Слово се яви и като Синъ Човѣчески. Пропастъта, която грѣхопадението издѣла между човѣка и Бога, Христосъ покри и унищожи, затова св. ни Църква тѣй тържествено пѣе и ликува въ свѣтлия празникъ на Христовото рождение: *„Христосъ се ражда, славете Го, Христосъ иде отъ небето, посрещнете Го, Христосъ е вече на земята, възнесете се...“* Да, възнесете се вие, немощни и страждущи човѣци, възнесете се на небето, откъдето слѣзе Христосъ, за да ви възнесе, и гдето божественото доомостроителство е отредило да бжде вашето вѣчно жилище, вашето нетлѣнно отечество.

Но чува ли човѣчеството тоя свещенъ зовъ на Христовата църква? Отговорътъ ни е даденъ отъ самия Спасителъ: „мнози бо суть звани, мало же избрани“. И заради това свѣтътъ въ голѣмото си мнозинство остана и продължава да остава чуждо и недостъпно за великата спасителна тайна на Христовото рождение, като скжпо и прескжпо плаща своето равнодушие, маловѣрие и безвѣрие. Заради това малцина сж тия, които възпѣватъ и служатъ на Божията слава, които искрено обичатъ и неуморно работятъ за утвърждаване истинския миръ на земята и за въцаряване на добрата воля между човѣцитѣ.

„И на земли миръ!“ Колко малко се иска това благовестие да стане пълна, реална истина, стига да решимъ да бждемъ не на думи, а на дѣла Христово воинство! Уви, почти двадесетъ вѣка изминаха откато вѣчната основа на тоя миръ ни е дадена, а самиятъ миръ липсва на земята, която поради това продължава да се облива въ сълзи и кърви и да представлява действителна долина на скръбъ и смъртъ . . .

Ето, отиде си и 1940 година съ една лѣтопись, преситена отъ тѣжни и кървави събития. Наследството, което тя ни оставя, не вдѣхва довѣрие за разумъ и мждростъ. Обезвѣряването и моралната поквара растатъ съразмѣрно съ предпоставкитѣ на социалната революция и економическата криза. Сякашъ компаситѣ на живота сж похабени и унищожени. И за туй мъгливото състояние въ душиитѣ на водачи и водими, вмѣсто да отслабва, се шири и безнадеждно потиска слабитѣ проблѣсъци за опомване, вразумяване и възраждане.

Ненаситниятъ егоизъмъ е взелъ въ своитѣ корави и жестоки ржце свѣтовната политика. Фабрицитѣ усилено коватъ орждията на смъртъта. Цѣлата техника е впрегната да работи въ услуга на войната, за очевидната гибель на християнската цивилизация. Никога свѣтътъ не е достигалъ върховетѣ на катастрофалното умопомрачение, както това се отбелѣзва въ живота и дейността на изживѣнатата година. Отвсекжде сж надвиснали страхотни и буреносни облаци. Не сж спокойни нито недрата на земята, нито морскитѣ дълбочини. Нарушена е ве-

¹⁾ Слово, произнесено на Рождество Христово въ храма-памятникъ, въ края на светата божествена Литургия.

личествената хармония и красива идилия всрѣдъ небесната ширь...

Всичко стои предъ страшната загадка: какъвъ ли ще бѣде утрешниятъ день?

Кървавиятъ ликъ на Марга, неутихващиятъ гнѣвъ на Каина, безсрамниятъ смѣхъ на Хама, надутата поза на Голиата, самонадѣяната гордостъ на Юиана отстъпника, варварскиятъ викъ на Тамерлана, ордитъ на Ченгизъ-хана и др. и др., отъ дълбока древностъ свободно властвуватъ по всички линии на живота, изведенъ далеко — далеко въ пустинята на безвѣрието и аморалността. Оставенъ въ това положение на безпомощностъ и шибанъ отъ ударитѣ на неумолимитѣ прояви на нравствената и економическа криза, свѣтътъ рискува да погине. И утрешниятъ день, ако остане вънъ отъ лжчитѣ на Слънцето на правдата, ще отбележи въ всемирната лѣтопись най-страшното самоубийство — самоубийството на човѣшкия родъ.

Зи да се избѣгне тая страшна катастрофа, която отъ години и вѣкове се носи като признакъ надъ свѣтовнитѣ слабини и дебне всички земни кѣтове съ жилото на своята отрова, има само единъ изходъ: *прокламирациятъ при Христовото рождение миръ да стане знаме за всички човѣци и народи*, за да одухотвори живота на грохналото и потънало въ престѣпленията на своето безумие човѣчество, като му даде евангелскитѣ благодатни сили и срѣдства за очищение и възкресение.

Всички човѣци сѣ деца на единъ и сѣщъ Небесенъ Отецъ и, като таки-а, тѣ сѣ братя помежду си. А братята не бива да живѣятъ въ раздори и войни. *Мирътъ е основата на братолюбието* и затова при Христовото раждане кражгъленъ камъкъ на новозаветното човѣчество въ неговия духовенъ подемъ стана възвестениятъ отъ ангелитѣ химнъ: *„Слава Богу въ ви ичитѣ, на земята миръ, между човѣцитѣ добра воля“*.

Миръ на правда и истина, на разумна логика въ взаимно искрено опознаване, взаимно човѣшко уважение и взаимно братско споразумѣване иска отъ насъ родичиятъ се Царъ на мира — Христосъ! Всѣки миръ, който почива на лъжа и тероръ, на съзлци и скърби, който е актъ на жестоки и безпощадни войни, е отъ лукаваго, и неговитѣ основи сѣ пѣсѣчни, и постиженията му сѣ суетни. Само мирътъ, който въ името на Бога възстановява правдата и възнаграждава исканията на справедливостта, е траенъ и силенъ, дори до тамъ, че да върши чудеса. Съ тоя миръ въ душигѣ си ние търпеливо изчакахме и изчакаме изпълнението на народната мъдростъ: *»дето е текло вода, пакъ ще тече«*. Нека му останемъ вѣрни до край, обаче, безъ ходоветѣ на пораженството. Въ такъвъ случай земята и мирно ще цѣвти, а животътъ ни съ добра воля ще извиква у далечни и близки държави и народи почитъ, уважение и съдействие за тържеството на истинския миръ, възцаряването на който ще бѣде мирна победа на търпението ни за право, правда, братство и справедливостъ.

Като знаемъ това и като изповѣдваме, че всѣка Божествена дума е истина и като възприемемъ истинитѣ на ангелския химнъ, за рѣководно начало въ живота ни, нека въ тоя спасителенъ день горешо помолимъ Богочовѣка Христа да даде, щото човѣчеството да престане да се самозаблуждава, че може да живѣе само и да твори велики и мажки дѣла безъ съизволенieto на Всеомогщия Творецъ, та да дойдемъ всички народи и човѣци до решението да заживѣемъ и заработимъ

тѣй, че наистина да бѣде Божията воля, както на небето, така и на земята, за което духовно преобразование и съвършенство Божествениятъ Синъ стана и Синъ Човѣчески. Веднѣжъ осъзнали се като Христово достойние и станали въ живота си послушни и предани на Неговитѣ повеления, които Той ни завеща следъ като Самъ ги изпълни, ние вече сме влѣзли въ тайната радостъ на ангелското ликуване, и неговитѣ три основни истини ще ни бѣдатъ неизтощимъ изворъ на благодатъ и сила за свѣтълъ и възторженъ животъ, угоденъ Богу, полезенъ и спасителенъ намъ и на цѣлия човѣчески родъ, станалъ по пѣтя на вѣрата и послушанието Божествена челядь на земята, и тогава желаниятъ миръ ще се въцари и бленуваната добра воля прояви.

И тѣй, очевидно е за всички, които иматъ уши да слушатъ истинитѣ и очи да виждатъ нѣщата, както Богъ ги е благословилъ, че рождественското ангелско славословие е благодатниятъ ключъ, даденъ ни отъ Бога, за да влѣземъ въ спасителната тайна на неизповѣдимата, велика и безкрайна Божия любовъ, при кръста на която се срѣщатъ милостта и истината, правдата и мирътъ, за да избавятъ човѣчеството отъ грѣха, проклятието и смъртта. Прочее, за да предотвратимъ наблюдавашата ужасна катастрофа, нека направимъ всичко да бѣдемъ достойни за тая неизмѣрима Божия любовъ, като, преди всичко, очистимъ душигѣ и сърдцата отъ суетата и грѣховността, за да влѣзе въ тѣхъ родилниятъ се Спасителъ Христосъ и да царствува во вѣки, защото, наистина, доказано е, че безъ Христа, Който е пѣтъ истина и животъ, нищо не можемъ да творимъ, и животътъ ни и въ тоя и въ бѣдещия вѣкъ вънъ отъ Него е безсмисленъ, мъчителенъ и невъзможенъ.

Покланяйки се съ горешо моление и синовна любовъ на великото Му къмъ страдащото човѣчество снизхождение, тѣй чудно разкрито въ Неговото рождение, преизпълнено съ непостижимо смирение, благодетъ, кротостъ и простота, облѣхвано съ таинствено величие и красота, нека Му останемъ вѣрни и предани, за да видятъ очитѣ ни чудесата на силата Му и да възпѣятъ сърдцата ни славата Му, а животътъ ни да се наслади отъ Неговия миръ и да пребъдва подъ благоволенieto на непобедимата Му Любовь. Аминъ.

Посрѣщане на Старо-Загорския митрополитъ Климентъ.

На 28 декемврий 1940 година сутринта новиятъ Старо-Загорски митрополитъ Високопреосвещеный Климентъ замина за епархията си, придруженъ отъ специално дошла отъ гр. Стара-Загора делегация и отъ множество почитатели и близки. На гарата той бѣ изпратенъ отъ Високопреосвещенитѣ митрополити Михаилъ, Паисий, Кирилъ и Евлогий и много негови близки и познати. Поднесоха се приветствия, изпѣ се многолѣтствие и влакътъ се плъзна по бѣлоснѣжното Софийско поле.

На гара Пловдивъ на митрополитъ Климента бѣ устроено извънредно мило, трогателно и тържествено посрѣщане. Израсълъ, училъ се и служилъ дълги години въ гр. Пловдивъ, той бѣ оставилъ дълбоки следи въ душигѣ и спечелилъ сърдцата на малки и голѣми, на бедни и богати, на знатни и незнатни. И всички тия, облѣхнати отъ искрена и сърдечна радостъ, бѣха излѣзли на гарата да сподѣлятъ радостта си. Перонътъ на гарата бѣ препълненъ отъ посрещачи: гражд-

дани, гражданки, братствени членове, свещеници, ученици и учители от семинарията и др. Тукъ, отъ името на Пловдивския Митрополитъ, високиятъ пжтникъ бѣ поздравенъ отъ архимандритъ Дамаскинъ, протосингелъ на Митрополията, и г. Г. Говедаровъ, народенъ представителъ. Отъ името на специално учредения за посрѣщането граждански комитетъ на многообичния Архиерей бѣ поднесена разкошно изработена икона. Дълбоко трогнатъ и силно развълнуванъ, митрополитъ Климентъ отговори съ особено затрогващи слова, които предизвикаха у мнозина сълзи. Срѣдъ възторжени овации влакътъ бавно потегли и се насочи къмъ предѣлитъ на Старо-Загорска епархия.

На гара Оризово епархийскиятъ съветъ, начело съ протосингела на Митрополията Негово Всепреподобие иеромонахъ Григорий и областния директоръ г. д-ръ Ст. Клечковъ, очакваха могожелания гостъ. Половинъ часъ преди пристигане на влака камбаната на селския храмъ заби тържествено и селянигъ бързо се отправиха за гарата, а лжчитъ на декемврийското слънце пронизаха гжститъ облаци, небето се разведри и цѣлото поле се облѣ въ свѣтлина. Влакътъ се зададе. Вълнение и радостъ облада посрещачитъ. Влакътъ бавно спрѣ. Ученически хоръ мило запѣ „многая лѣта“. Митрополитътъ слѣзе отъ влака усмихнатъ. Протосингелътъ, отъ името на епархийския съветъ и отъ цѣлата епархийска църква, приветствува Архиерея съ сърдечно и възторжено слово и му поднесе букетъ; приветствува го и г. Областниятъ директоръ. Следъ това Архиереятъ прие и облѣче отличията на митрополитското достоинство и служение: корона, жезълъ и мантия. Ученичка, членка на православното християнско д-во, поднесе букетъ. На всички отговори мило и сърдечно Митрополитътъ.

На гара Чирпанъ перонътъ бѣ препълненъ отъ хилядно гражданство — цѣлиятъ градски клиръ, всички братства, ученици, питомци на сиропиталището и др. Архиерейскиятъ намѣстникъ, съ разкошенъ букетъ въ ржка, приветствува Архиерея съ прочувствено слово; поднесоха привествия кметътъ и околийскиятъ управителъ. Отговори Митрополитътъ топло и сърдечно. Влакътъ тръгна и залжкатуши низъ чирпанскитъ възвишения, покрити съ бѣла премѣна, върху която радостно играеха лжчитъ на слънцето и отразяваха радостта и надеждитъ на доскоро сиротствуващото Старо-Загорско паство. Влакътъ пристигна на гара Михайлово. Тукъ сж всички селяни, учители и ученици, начело съ кмета и свещеника. Кметътъ поздрави съ подбрани думи. Ученически хоръ запѣ многолѣтствие. Митрополитътъ отговори топло и сърдечно, благослови народа, разговаря съ кмета и учителитъ и обеща въ най-скоро време да види за повече време и благослови „тия добри люде“.

На гара Калояновецъ свещеникътъ съ кратки, но подбрани думи поднесе на Митрополита букетъ. А около него съ радостъ и любопитство се трупаха селяни, деца и ученици.

Най-после наближи и гр. Стара-Загора. Въ него всичко бѣ празнично. Той съ радостъ очакваше своя духовенъ Вождъ и Архипастиръ. А надъ него покрититъ съ снѣжно бѣла покривка ридове и хълмове весело сияеха, озарени отъ лжчитъ на зимното слънце, като отразяваха радостта и възторга на цѣлото паство. Влакътъ спрѣ на гарата бавно и тържествено. Предъ окото се откри омайна гледка — на перона море отъ посрещачи; въпрѣки студения зименъ день, тукъ бѣ излѣзло цѣлото гражданство отъ града и околнитъ села. Военната музика засвири тържествено, сборенъ църковенъ хоръ запѣ мило. Митрополитътъ, трогнатъ

отъ чувствата, съ които паството му го посрѣща, благослови народа, поздрави се съ официалнитъ лица, съ началника на гарнизона г. генералъ А. Даскаловъ, съ г-да офицеритъ и множеството свещеници, следъ което се образува внушително шествие на пжтъ за катедралния храмъ. Пръвъ вървѣше църковниятъ хоръ, следъ него 50 свещеници въ облачение, Митрополитътъ, официалнитъ лица, иновѣрно и инославно духовенство, офицерството, множество свещеници безъ одежди и народътъ.

Въ началото на града шествието спрѣ предъ красива арка отъ зеленина, на която стоеше надписъ „Благословенъ грялый во имя Господне“. Тукъ, кметътъ на града А. Луковъ, заобиколенъ отъ помощниците си, общинскитъ съветници и множество видни граждани, поздрави Архиерея съ дълбоко затрогваща речъ, въ която изрази радостта на гражданството и голѣмитъ надежди, които то възлага нему, особено въ тия неспокойни времена, следъ което поднесе хлѣбъ и соль. Митрополитътъ отговори мдро и сърдечно, като изрази готовността си да служи Богу и народу до саможертва. Шествието продължи посрѣдъ шпалиръ отъ войници и ученици. Музикитъ на училищата тържествено свирѣха, народътъ пълнѣше плочницитъ и радостно възклицаваше, а Архиереятъ, усмихнатъ, благославяше. Шествието стигна до катедралния храмъ. Митрополитътъ се отби и отиде на гроба на своя предшественикъ блаженопочиналия митрополитъ Павелъ, колѣнчи и презъ сълзи изпроси отъ него молитвено благословение за бждеща църковно-обществена дейность и отслужи кратка заукойна молитва. Въ храма се отслужи вечерня, краткъ молебенъ, и архимандритъ Николай прочете Синодното послание, следъ което митрополитъ Климентъ произнесе първото си архипастирско слово — програма за утрешна служба на вѣра и родъ. Службата и речитъ се предаваха по *Радио Стара-Загора*.

Сутринта въ недѣля, митрополитъ Климентъ отслужи първата си архиерейска света Литургия. Въ нея взеха участие епархийскитъ съветници, архиерейскитъ намѣстници и гоститъ клирици. Следъ отпуста Митрополитътъ произнесе прочувствено слово. Подиръ обѣдъ има приемъ за официалнитъ лица и гражданитъ.

Избранъ единодушно отъ клиръ и миряни, желанъ отъ цѣлата епархийска църква, очакванъ съ радостъ и свѣтли надежди, митрополитъ Климентъ бѣ посрещнатъ сърдечно, мило и възторжено.

Иером. Григорий.

Браченъ хаосъ.

Макаръ да се измениха повече отъ 20 г. отъ Октомврийската руска революция, по отношение на брака и семейството въ С.С.С.Р. все още цари безредие и хаосъ. Че това е така, ни убеждава не нѣкой другъ, а съветскиятъ в. „Известия“, чието разпространение въ България сега е съвсемъ свободно. Въ бр. № 6(7382) отъ 8. I. т. г., нѣкой си Д. Швейцеръ пише статия подъ заглавие „Заметки о браке и семье“ и констатира следното:

Въ класическитъ трудове на Маркса, Енгелса, Ленина и Сталина бѣха разкрити порочнитъ корени на буржоазното семейство, бѣха показани прикритиятъ развратъ и разложение, фалшъ и лицемерие, които таи въ себе си този бракъ, основанъ, като правило, върху смѣтката, изгодата, капитала и частната печалба. Ленинъ въ статията си „Великиятъ починъ“ и въ „Писмата на Инеса Армандъ“ ясно разкриваше фалша на

буржоазния брак и същевременно рѣзко осждаше „лѣвитѣ фразьори“, които се опитваха съ крилати изрази за „свободната любов“ да прикриятъ своитѣ буржоазни възгледи върху брака и семейството.

Само Октомврийската революция и социалистическиятъ съветски строй наистина освободиха жената въ съветската родина и ѝ осигуриха пълно равноправие съ мъжа. „На жената въ С.С.С.Р. се даватъ равни права съ мъжа въ всички области на стопанския, държавния, културния и обществено-политическия животъ“ (ст. 121 отъ Конституцията на С.С.С.Р.). Въ С.С.С.Р. на жената бѣха дадени всички условия за едно свободно и независимо решение на въпроса за брака по любовъ. „Само колхозниятъ животъ можа да унищожи неравенството и да издигне жената“ (Сталинъ).

Но, въпрѣки това, би било непростима грѣшка ако не се забелѣзватъ онѣзи отрицателни явления въ съветската действителностъ, които не говорятъ твърде добре за състоянието на брака и семейството въ С.С.С.Р. Най-добре това се вижда отъ процеситѣ, които се водятъ въ сждилищата.

Въ С.С.С.Р. — казва Д. Швейцеръ — по настоящемъ има два вида бракове: регистрирани и фактически. Властта насърдчава първитѣ, защото при тѣхъ по-лесно могатъ да се установятъ имущественитѣ права, въ случай на разводъ. При фактическитѣ бракове това е трудно и, при разводъ, имущественитѣ отношения урежда сждътъ. Но и сждътъ е почти безсиленъ да се справи съ послѣдствията отъ краткотрайнитѣ фактически бракове. Въпросътъ се усложнява още повече, когато случайната връзка на мъжа или на жената, продиктувана отъ материални подбуди, се представя като брачни отношения. За съжаление, не винаги сждилищата могатъ правилно да решаватъ тия въпроси. Интересно въ този смисълъ е дѣлото на гражданката Ж. Следъ смъртта на гражданина Р., който оставилъ голѣмъ имотъ, гражданката Ж., която дълго не живѣла заедно съ Р., побързала да помоли сжда да ѝ признае наследствени права по отношение имуществото на Р. Тя мотивирала това свое искане съ обстоятелството, че живѣла съ покойния въ фактически бракъ. Дѣлото пжтувало две години изъ разни сждебни инстанции, всѣка отъ които давала различно решение, понеже различно схващала фактическитѣ отношения между Ж. и Р. Най-сетне, Върховниятъ сждъ на С.С.С.Р. разрешилъ въпроса правилно, като същевременно изтъкналъ, кои сж признацитѣ за фактическитѣ брачни отношения. Тѣ сж: съвмѣстно съжителство на съпрузитѣ и водене на общо домакинство, съвмѣстно възпитание на децата, взаимна материална поддръжка, общи духовни и материални интереси. Но въпрѣки това брачниятъ хаосъ продължавалъ.

Срѣдъ сждебнитѣ дѣла, отнасящи се до жилищни въпроси, се срѣщали такива, когато мъжътъ и жената се опитвали да обосноватъ правото си на жилищна площъ съ това, че тѣ сж въ незарегистриранъ бракъ. Гражданинтъ С. се запозналъ съ гражданката Г., както той твърдѣлъ, въ влака, връщайки се отъ командировка въ Москва. Той прибралъ при себе си за известно време Г., която идвала по служебна работа въ Москва, понеже нѣмало къде да отседне. За да оформи продължителното присѣствие въ квартирата си на Г., С. заявилъ на домоуправлението, че тя е негова жена. Следъ три месеца С. поискалъ чрезъ сжда да бжде изселена Г. Но последната твърдѣла, че е негова жена и нѣмала намѣрение да напуска квартирата му. Цѣли месеци сждебнитѣ и прокурорски органи се опитвали да разплетатъ сложния възелъ,

завързанъ отъ лекомисленото поведение на тѣзи граждани.

По друго едно дѣло — изнасянето на Р. отъ стаята на С. — се установило, че Р. обещалъ да се ожени за С. следъ като се нанесе въ квартирата ѝ. Но, щомъ С. допустнала при себе си Р., той категорически се отказалъ да регистрира брака си съ нея. Нѣщо повече. Взелъ да я пжди отъ нейната собствена стая.

Лекомислието на нѣкои граждани къмъ семейството и брака се проявявало и по отношение възпитанието на децата. Споровѣтѣ, които възниквали за това, у кого отъ съпрузитѣ трѣбва да остане детето на възпитание, се отразявали зле, преди всичко, върху основния обектъ на спора — детето. Интересно въ това отношение било дѣлото на Л. съ К.

Съпрузитѣ Л. живѣли въ Ялта. Не желейки да плаща издрѣжка за сина си, Л., следъ като се развелъ съ жена си, го завелъ въ Кавказъ и го оставилъ на единъ отъ площадитѣ на приморския градъ. Детето прибрали мѣстнитѣ жители — съпрузитѣ А. Тѣ се отнесли твърде внимателно къмъ детето и се заели да му дадатъ едно добро възпитание. Но майката узнала за мѣстонахождението на сина си и поискала чрезъ сжда да ѝ бжде върнатъ обратно. Сждътъ удовлетворилъ искането на майката. Но изпълнението на решението на сжда се оказало нѣщо извънредно трудно. Дѣлото се проточило дълго, а въ това време детето расло и се възпитавало въ грузинското семейство на А. Когато майка му, руския, се явила да го вземе, детето съ изумление гледало тази „чужда“ за него, плачеща и вълнуваща се леличка, която му говорѣла при това на единъ непонятенъ за него езикъ. Много усилия трѣбвало да бждатъ употребени, за да се върне детето при майка си.

А ето и друго любопитно дѣло. Гражданката К. дълго време била въ бракъ съ Г. Дълго време нѣмали деца. Когато имъ се родило дете, К. заявила на мъжа си, че го напуска, защото обикнала другъ, и поискала разводъ. К. оставила детето на бащата, и само поради настойчивата му молба временно се съгласила да остане детето у нея, и да го кърми. Следъ това детето било взето отъ бащата. Но следъ известно време, на К. ѝ скимнало да си вземе детето и се обърнала къмъ сжда. Съ въпроса се занимавали различни сждебни инстанции. Едни решили дѣлото въ полза на бащата, други — въ полза на майката. Най-сетне върховниятъ сждъ го решилъ окончателно въ полза на бащата, като при това упрѣкналъ лекомислената майка, че изоставила детето си въ моментъ, когато то имало най-голѣма нужда отъ нея. Но конфликтътъ на съпрузитѣ К. и Г. не миналъ безследно за детето. Преминаването на детето отъ единия отъ родителитѣ къмъ другия болезнено се отразило върху неговия характеръ. То взело да става неискрено и фалшиво въ отношенията си къмъ своитѣ родители.

Въ сждебно-прокурорската практика имало и такива дѣла, когато децата, оставени отъ родители (разведени отъ фактически бракъ) на възпитание у тѣхни роднини, категорически отказвали да се върнатъ при родителитѣ си и сждътъ не билъ въ състояние да ги застави да сторятъ това.

За характеристика на лекомисленото отнасяне къмъ семейството и брака отъ страна на много граждани и гражданки на С.С.С.Р. свидетелствувала и практиката по дѣлата за издрѣжка на децата (алиментитѣ); сжществувала голѣма бъркотия по тия дѣла въ сждилищата. Нѣкои сждилища произнасяли присжди за признаване на бащинство възъ основа само

на нѣкои голословни твърдения на майкитѣ. Въ сѣдебнитѣ решения по дѣла отъ такъв характеръ имало и такива формулировки: тъй като детето трѣбва да има баща, а ответникътъ не може да посочи, кой освенъ него е баща на детето, сждътъ признава за баща на детето тогава, когото посочва майката. Имало и случаи, при които сждътъ обосновавалъ своето решение само върху това, че истецътъ и ответникътъ „заедно се разхождали“, „ходѣли на кино“ и пр. Такива несериозни сѣдебни решения за бащинството на деца отъ фактически бракове не спомагатъ, казва Д. Швейцеръ, за закрепване на семейството и брака, потикватъ къмъ случайни връзки и пораждатъ лекомислено отнасяне на мъжетѣ и женитѣ къмъ възникващитѣ между тѣхъ връзки.

Д. Швейцеръ завършва статията си съ следната забележка: „Сждитѣ и прокуроритѣ трѣбва да се отнасятъ проникновено къмъ разглежданитѣ отъ тѣхъ дѣла. Тѣ трѣбва да проявяватъ повече инициатива въ събиране на доказателства по тѣзи дѣла, като не се ограничаватъ само съ провѣрката на доказателствата, представени въ сѣда отъ майката или отъ бащата. Правилнитѣ сѣдебни решения по такива дѣла несъмнено спомагатъ за закрепване на семейството и брака, повишаватъ отговорността на мъжетѣ и женитѣ за послѣдствията, които възникватъ между тѣхъ въ резултатъ на близки отношения“.

Значи, авторътъ търси цѣръ на този брачен хаосъ, причиненъ отъ съществуването на т. н. фактически бракове, не въ премахването на тази граница съ разврата форма на брака въобще, а въ побдителното отнасяне на сждилищата къмъ тѣхъ.

Предадохме съдържането на тази интересна статия отъ в. „Известия“ безъ особни коментари, понеже не се нуждае отъ такива.

Ст.

Архимандритъ Кирилъ Рилски.

*По случай 80 години отъ рождението му.
(1861—1941 год).*

Най-стариятъ братъ на Рилската св. Обитель е архимандритъ Кирилъ, който на 12 февруарий т. г. навършва 80 години отъ рождението си. Роденъ е въ с. Битуше (Дебърска епархия). Мирското му име е Киприанъ Велевъ Стефановъ. Останалъ още отъ рано безъ родители, той отрасналъ при чичовцитѣ си, като имъ помагалъ въ дърводѣлство и се учелъ въ първоначалното селско училище. Една година, презъ зимата, прекаралъ въ Дебърския манастиръ св. Иоанъ Предтеча (Бигорски). Още отъ тамъ обикналъ монашеския животъ и, безъ знанието на домашнитѣ си, презъ есенята на 1878 год. намислилъ да отиде за послушникъ въ прочутия Рилски манастиръ. Заедно съ една група работници Киприанъ трѣгва за Дупница. Явява се тамъ гредъ заведующия рилския метохъ — старецъ иеромонахъ Никифоръ. Последниятъ го препраща съ монастирскитѣ кираджии до св. Обитель. На 14 IX. 1878 г. той е приетъ вече за послушникъ и определенъ при стареца монахъ Полихроний. Съгласно стария монастирски редъ, той живѣлъ въ кухняката при стареца си, готвѣлъ му и прислужвалъ. А старецътъ отъ своя страна пкъ го обличалъ и обучавалъ на църковенъ редъ, четене и пѣне. На 29 XI. 1880 година Киприанъ билъ постриженъ въ монашество съ име Кирилъ. Вечерта сѣщия денъ, споредъ монастирския редъ, встѣпилъ въ новото си послушание — „канонархъ“ (четецъ). Презъ

1884 г. манастирътъ бива посетенъ отъ сръбския митрополитъ Михаилъ. Съгласно древната привилегия на св. Обитель, дадена ѝ съ „сингелия“ (грамота) отъ Цариградския патриархъ, на митрополита Михаила сѣ били представени за ржкоположение трима кандидати, одобрени отъ Българската Екзархия. Между тия кандидати е билъ и монахъ Кирилъ. На 28. V. 1884 год. той е билъ ржкоположенъ въ иеродяконски чинъ.

Презъ 1885 г. иерод. Кирилъ постѣпва въ Самоковската семинария. Тамъ следва до IV класъ. По това време, чрезъ съдействието на руския проф. Палмовъ, съ когото се запозналъ въ манастира, той получилъ руска стипендия и се прехвърлилъ презъ 1888 година въ IV класъ на Киевската духовна семинария. Бидейки ученикъ въ V кл. на семинарията, по предложение на семинарското началство, съ одобрение на Българския Екзархъ Иосифъ, той приема ржкоположение въ иеромонашески чинъ отъ викария на Киевския Митрополитъ, известниятъ догматистъ епископъ Силвестъръ, на 7. I. 1890 год. Като иеромонахъ става ефимерий при семинарската църква. Следъ завършване семинарския курсъ, той продължава образованието си въ Киевската духовна академия, която завършва успѣшно презъ 1895 год. съ учена степенъ „кандидатъ на богословие“. Сѣщата година бива назначенъ за учителъ при Самоковската духовна семинария. На 1. IX. 1895 година иеромонахъ Кирилъ бива назначенъ отъ Екзархията за председателъ на Българската православна църковна община въ гр. Ксанги (Македония). Отъ 1897—1899 год. учителствува въ Цариградската духовна семинария. А отъ 1900—1908 той е председателъ на църковната община въ гр. Гевгели (Македония). Презъ 1906 год. е възведенъ въ архимандритски чинъ отъ Струмишкия митрополитъ Герасимъ. Презъ януарий 1909 година той получава назначение за управляющъ Одринската епархия, която управлява до 1911 година. Отъ 1911—1913 год. управлява Дражката епархия, гдето го заварва окупацията на Драма отъ гърцитѣ. За да бжде въ помощъ и защита на населението, архимандритъ Кирилъ не напуска града заедно съ българскитѣ войски, а остава въ Драма и въ продължение на 1½ месеца утешава поробеното население, като истински пастиръ. Въ София пристига презъ м. августъ 1913 година.

На 24 IV. 1914 год. той е билъ назначенъ за протосингелъ на Видинската митрополия. Видинскиятъ митрополитъ Кирилъ е билъ тежко боленъ и на 21 май сѣщата година починалъ. Следъ смъртъта му архимандритъ Кирилъ управлявалъ епархията до избора на новия кириархъ — митрополитъ Неофита. Презъ 1916 год., следъ смъртъта на Дебърския митрополитъ Козма, той управлява Дебърската епархия включително до окупацията ѝ отъ сръбскитѣ войски презъ 1918 година. При окупацията остава на поста си, за да бжде въ помощъ на българското население. Следъ дълги теглила успѣва да се завърне въ България чакъ презъ 1920 год. Презъ 1921 г. взима участие въ Църковнонародния съборъ, като представителъ на Дебърската епархия. Презъ 1922 г., при избирането на Софийски митрополитъ, той получава 26 гласа, като вторъ кандидатъ. Презъ 1923 год. се прибира на почивка въ Рилския манастиръ. Изпълнява длъжността изповѣдникъ и членъ на монастирския съборъ. Отъ началото на 1929 год. до есенята 1933 год. заема игуменската длъжностъ въ Рилския манастиръ. Проявява се като добъръ администраторъ съ редица подобрения въ манастира. Презъ неговото игуменство се прокарва водопроводъ, канализация и електрическо освѣтление. Образува се фондъ „Рилски манастиръ“ за осигуряване издръжката на манастира въ бждеще, както и се построи хубавъ хотелъ-ресторантъ при манастира. Изъ

подъ перото на архим. Кирила сж излѣзли две книги: „Българската самостоятелна църква въ Илирия на Балканския полуостровъ и нейната апостолска древност“, София — 1930 год. и „Кратки спомени изъ миналия ми животъ“, София 1931 г. Макарь и да е 80 годишенъ, архимандритъ Кирилъ още е бодъръ и на по-големитѣ празници взима участие въ църковната служба.

Архимандритъ Климентъ Рилецъ.

Една пропуснатата стогодишнина.

Изтеклата 1940 година ни направи свидетели на такива голѣми и страшни събития, че ние, поразени отъ настоящето, забравихме миналото и пропуснахме да си припомнимъ, какво е ставало по нашитѣ земи преди сто години и да му отдадемъ дължимата почитъ. Днесъ българскиятъ народъ, въоръженъ материално и духовно, бди за запазване на своята държава и племенна цѣлостъ. Преди сто години той нѣмалъ още своя държава. Едва събудилъ се отъ дългия робски сънъ, българскиятъ народъ тогазъ ковѣлъ духовно си въоръжение и се подготвялъ за борба. Главното му оръжие била просвѣтата, а нейнъ двигателъ — книгата. Щомъ като осъзналъ нуждата отъ просвѣта и разбралъ значението на книгата, българскиятъ народъ потърсилъ и си набавилъ на говоримия езикъ и книгата на книгитѣ — словото Божие. Презъ 1840 година е напечатанъ въ Смирна Новиятъ заветъ, преведенъ отъ о. иеромонахъ Неофита Рилски. Това е първиятъ печатанъ преводъ на цѣлия Нови заветъ на новобългарски.

Опититѣ да се преведе словото Божие на новобългарски почватъ съ самото зараждане на новобългарската книжнина. Съставителитѣ на дамаскинитѣ, а следъ тѣхъ и Софроний Вратчански въ своя „Недѣльникъ“, сж първитѣ преводачи на отдѣлни мѣста изъ Библията на говоримия български езикъ. Първи опитъ да се преведе цѣлиятъ Нови заветъ на български билъ направенъ отъ архимандритъ Теодосий, игуменъ на Бистрицкия манастиръ до Букурещъ. Теодосий билъ препоръчанъ отъ Цариградския патриархъ Григорий на агентитѣ на Британското библейско дружество, които се интересували за български езикъ и търсѣли преводачъ на Библията. Теодосий билъ грѣкъ и не знаелъ добре български; преводътъ му не билъ одобренъ и отъ самото дружество. Отпечатано било въ 1823 год. само евангелието отъ св. Матей, но скоро и то било унищожено, защото преводътъ билъ действително „лошевъ“, както казва Петъръ Беронъ въ послесловието на своя букваръ.

Втори опитъ да се преведе и издаде на български Новиятъ заветъ направилъ Петъръ Сапуновъ отъ Тръвна, преселникъ въ Букурещъ. Сапуновъ, подпомогнатъ отъ отецъ Серафимъ отъ Стара Загора (иски сахаренинъ), превелъ цѣлия Нови заветъ и презъ 1828 год., съ благословението на угровлахийския митрополитъ Григорий, издалъ въ Букурещъ 4-ти Евангелия. Въ предговора къмъ Евангелията Сапуновъ казва, че щѣлъ да издаде и останалата частъ отъ Новия заветъ, ако издадената намѣри добъръ приемъ. Разпространението на книгата било, обаче, слабо. За това погрѣчила и избухналата презъ следната 1829 год. Руско-турска война.

Агентитѣ на Британското дружество, които обхождали Балканскитѣ страни, се интересували за Сапуновия преводъ и искали да го откупятъ, но между това Търновскиятъ митрополитъ Иларионъ, който билъ въ връзки съ тѣхъ, имъ препоръчалъ като добъръ

преводачъ своя протосингелъ Неофитъ Рилски. Между Неофита и агента на Британското дружество Вениаминъ Баркеръ билъ сключенъ договоръ — Неофитъ да преведе на говоримия новобългарски езикъ цѣлия Нови заветъ, а дружеството да му плати 4,500 гроша. Неофитъ се заелъ съ работата и за две години завършилъ превода, като използвалъ западно българското наречие. Преводътъ му билъ одобренъ отъ дружеството и презъ 1840 г. отпечатанъ въ печатницата на гърка Ан. Дамианъ въ Смирна, която за целта била снабдена съ цѣлъ комплексъ български букви. Надзорътъ и корегиранието на печатаното било възложено на Конст. Фотиновъ, койго живѣлъ въ Смирна и билъ въ връзки съ протестантскитѣ мисионери.

Така следъ два несполучливи опита, най-после, въ 1840 г. Новиятъ заветъ билъ преведенъ на новобългарски и отпечатанъ. Прежеждането, както видѣхме, е започвано и извършвано отъ православни българи; само нѣкои отъ изданията сж станали съ сръдствата на Британското дружество. Дори и Неофитовиятъ преводъ е преиздаанъ отъ българитѣ въ Букурещъ. Това трѣбва да се подчертае, защото обикновено се казва и повтаря, че протестантитѣ дошли у насъ чакъ отъ Америка и ни превели Евангелието на новобългарски езикъ. Протестантската пропаганда почва да работи въ България едва презъ 1858 година — 30 години следъ излизане на Сапуновия преводъ и 18 следъ излизане на Неофитовия, койго до 1859 г. билъ достигналъ вече шесто издание. Тѣй наречениятъ протестантски преводъ на Новия заветъ и на цѣлата Библия излиза едва презъ 1871 г. До тогава протестантскитѣ мисионери, както сами признаватъ, си служели въ своята пропагандаторска работа съ превода на Неофита Рилски. При това трѣбва да се отбележи, че презъ никое друго време протестантитѣ не сж работили тѣй усилено, както отъ 1860 до 1871 година. Дори нѣщо повече, ингер-сътъ, съ койго българитѣ купували Новия заветъ, напр. на Узунджовския панаиръ, билъ една отъ причинитѣ — протестантитѣ да откриятъ мисионерски станции и въ България. Ч. Ф. Морсъ, единъ отъ първитѣ и най-дейни мисионери въ България, въ своитѣ спомени за дейността си у насъ казва: „Жаждата, съ която българитѣ бѣха купували Евангелието, бѣ главната причина за отваряне работа между тѣхъ и бѣ възбудила надежда, че народъ съ такова силно желание да притежава словото Божие би посрещналъ радостно мисионери учители; но опитността доказа противното. Тѣ почитаха като покровители св. Кирилъ и Методий и поддържаха, че оставенитѣ отъ тѣхъ обреди бѣха несбходими за българската народност. Тѣ търсѣха Новия заветъ на матерния си езикъ, не толкова да го четатъ, колкото да го притежаватъ въ знакъ на народна вѣрност.“*)

Новиятъ заветъ на Неофита билъ отпечатанъ съ благословието на Търновския митрополитъ Илариона, и българитѣ гледали на него не като на протестантска книга, микарь че той често имъ се предлагалъ отъ книгопродавцитѣ на Британското библейско дружество. За тѣхъ той билъ православна книга, преведена и издадена отъ български духовници — първото издание било отпечатано съ църковнославянски букви. Тѣ го наричали *черковно евангелие*, и като такова той проникналъ наврѣдъ изъ България въ църквитѣ, училищата и частнитѣ домове.

Между многото други голѣми заслуги на Неофита Рилски за българското образование и книжнина на почетно мѣсто трѣбва да се постави и неговиятъ преводъ на Новия заветъ.

М. Стояновъ.

*) Юбилеенъ сборникъ по случай 50-годишнината на Евангелската Мисия, Самоковъ, 1909, стр. 117.

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Лихварьтъ.

Отъ св. Григорий Ниски.

Животътъ на люде, които обичатъ добродетелитъ и сж решили да живѣятъ разумно, е опредѣленъ отъ добри закони и предписания, въ които мисълта на Законодателя има предвидъ две главни цели: едната — да забрани непозволеното, а другата — да възбуди ревностъ къмъ доброто. Лихварю, къмъ тебе е моята речъ; който и да си ти, презри обичая да търгашествувашъ; бидейки човѣкъ, възлюби човѣцитѣ, а не среброто; притивостой, доколкото е възможно, срещу грѣха! Кажй на любимитѣ ти лихви думитѣ на Иоана Кръстителя: рожби ехиднини, отдалечете се отъ менъ; вие сте губители и на тѣзи, които иматъ пари, и на тѣзи, които търсятъ заемъ; доставяте кратковременно удоволствие, а следъ това изпускате отрова за душата; вие заграждате пътя на живота; вие затваряте вратитѣ на царството небесно; за малко време наслаждавате зрението съ вида си, и утешавате слуха съ звѣна си, а следъ това ставате виновници за вѣчна гибель. Като кажешъ това на лихвитѣ, опрости се съ излишни придобивки и лихва и, като се сдружишъ съ беднолюбието, „томува, който ти прося, давай“ (Мат. 5, 42).

Заемпросителтъ, поради бедностъ, стои предъ вратата ти и те моли; вследствие на недоимкъ той прибѣгва къмъ тебе богатия, за да му станешъ помощникъ въ нуждата. Ти пъкъ вършишъ противното: отъ съюзникъ ставашъ неприятель, защото не само не му съдействувашъ да се освободи отъ налегналата го нужда и да ти възвърне взетото, но умножавашъ нещастieto на угнетения отъ мжка, събличашъ голия, още повече ранявашъ наранения, къмъ грижата прибавяшъ грижа, къмъ скръбта — скръбъ, защото, който взема пари въ заемъ, при условие да ги върне съ лихва, той получава залогъ за беднота, подъ форма на благодеяние, и въвежда въ дома си пагуба. Животътъ на лихонмеца е празенъ и користолобивъ. Той не познава труда на земедѣлца, нито пъкъ изкуството на търговеца, а само седи на едно мѣсто, кърмейки въ дома животнитѣ. Той желае всичко за него да расте безъ оранъ и сѣитба, защото за него плугъ е перото, нива — хартията, семе — мастилото, дъждъ — времето, сърпъ — сребролюбието, плодове — лихвитѣ, харманъ — кжшата му, която събира потѣта на угнетенитѣ. На всичко, което принадлежи на другитѣ — той гледа като на свое. Желаетъ на людетѣ нужда и нещастия, за да отидатъ по неволя при него. Ненавижда онѣзи, които иматъ всичко достатъчно, и счита за врагове тѣзи, които нѣматъ дългъ къмъ него. Лихварю, съ какви очи ти поглеждашъ къмъ небето? Съ каква съвѣсть молишъ за прошка на грѣховетѣ си?

Моето слово достатъчно се борй противъ лихваритѣ и удовлетворително, като на сждъ, доказва въ какво се състои вината на онѣзи, които живѣятъ отъ лихва. Нека Богъ имъ внуши да се разкаятъ за това зло!

Отъ руски — Ибр.

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Опасенъ неджгъ.

Хубавитѣ работи винаги трѣбва да ги хвалимъ и да се възхищаваме отъ тѣхъ, безразлично кой ги върши — нашенець или чужденецъ. Но да хвалимъ нѣкои нѣща само затова, защото сж дѣло на чужденецъ, дори и когато въ тѣхъ нѣма нищо достойно за похвала, и да не обръщаме никакво внимание на нѣщо действително хубаво, само защото е направено отъ българинъ — това е некачествима простотия и върхъ на безумие.

За голѣмо съжаление, тая *ксеноманья*, стигаща до *ксенолатрия*, т. е. безумно пристрастие или предубеждение къмъ всичко чуждестранно и отдаване почитъ нему като на нѣкой идолъ, е една голѣма слабостъ, единъ опасенъ неджгъ, отъ който мнозина у насъ сж заразени. Вследствие на тази именно болестъ, на туй слѣпо довѣрие и поддаване къмъ всичко чуждо — европейско или американско, нашиятъ народъ въ ново време се отказа отъ много хубави традиции, изгуби много ценни добродетели, като недовѣрието у него къмъ всичко свое стигна до пълно обезценяване на родното, като просто — долно, „българска работа“ — и до нежелание да го проучи и правилно прецени. Много наши институции, които съ своитѣ органи, съ своята дейностъ и голѣми заслуги къмъ народа предизвикватъ удивление и възторгъ у чужденцитѣ, отъ мнозина у насъ не само не се тачатъ, но постоянно биватъ охулвани и обвинявани въ бездействие, въ скованостъ и въ неподражаване на чужди подобни институции и органи.

Тѣй, напримѣръ, мнозина говорятъ съ особено неуважение за родната Църква — за тая светиня, която роди и запази българския народъ отъ гибель чрезъ своитѣ великани: Климента, Наума, Евтимия, Паисия, Софрония, Неофита, Илариона, Антима, Иосифа и други бележити народни труженици, съставляващи истинска красота за българския Сионъ и гордостъ за нашия народъ. И отнасятъ се съ неуважения къмъ тая света Църква, за която всѣки българинъ би трѣбвало да говори само съ благоговение, въ повечето случаи такива люде, които, поради престѣпна немара, съвсемъ не я познаватъ. Говорятъ за празни храмове, за заглъхнали амвони главно ония, които твърде рѣдко или никакъ не ходятъ въ църква. Тѣ сжщитѣ приказватъ и за невежествено, некултурно духовенство, като отъ единични рѣдки случаи, бравирайки всѣкаква логика, правятъ невѣрни общения. Тѣ, именно, се възхищаватъ отъ чуждото, инославното, което сочатъ за моделъ; тѣ широко афиширатъ сказкитѣ на религиознитѣ пропаганди у насъ и пращатъ българина да се просвѣщава въ сектантскитѣ салони тъкмо тогава, когато сами най-разпалено говорятъ за нуждата отъ народна сплотеностъ и се опълчаватъ срещу рушителитѣ на нашето национално единство.

Скрѣбта въ случая става още по-болезнена отъ обстоятелството, че и въ Народното събрание по миналата седмица се казаха такива думи на неуважение къмъ Българската църква и на възхищение отъ дейността на инославнитѣ пропаганди у насъ, като незаслужено бѣ охулено родното духовенство. Затова твърде правъ и силенъ бѣ народниятъ представител г. Ангелъ Стояновъ, когато въ своята хубава речъ за Българската православна църква изказа своята голѣма скръбъ отъ туй печално обстоятелство и защити нашето духовенство съ следнитѣ думи: „Нашето свещенство се сочи като невежествено, като некултурно, като негодно за своето назначение и, наопаки, често ще чуете да се хвали — вие чухте преди малко

ЗА ВСѢКАКВА ДУХОВНА И ХУДОЖЕСТВЕНА КНИЖНИНА ОТНЕСЕТЕ СЕ ДО

Синодалната книжарница

и тук — и за примѣръ да ни се сочи образоваността, интелигентността и дейността на духовенството от другитѣ църкви и на разнитѣ иновѣрни пропаганди у насъ. А най-печалното въ тѣзи сравнения и характеристики е това, че тѣ се правятъ отъ всички срѣди на нашата интелигенция, даже и отъ хора съ будна съвѣсть, които познаватъ добре българската действителностъ . . . Каза се, че свещенството въ голѣмата си частъ не заслужавало онова достойние, което има. Азъ протестирамъ противъ тази обида, която се нанася на нашето енорийско свещенство. 2,500 български свещеници по села и градове вършатъ своята апостолска работа съ възторгъ и вдъхновение“.

Наистина, трѣбва да се взематъ сериозни мѣрки срещу този опасенъ неджгъ — ксеноманията, чуждопоклонството, като се насажда повече обичъ и уважение къмъ своето, къмъ родното, и като се научатъ всички да критикуватъ само добре проучени отъ тѣхъ работи.

Неофит митрополит Видински, Празничне проповеди. Превео Миодраг М. Михайлович, протодякон. Ниш, 1940 — цена 45 дин., стр. 276.

Родната проповѣдническа книжнина се множи и плодороди не само по българската земя. Тя прескочи границитѣ на отечеството и почва да храни духовно и други наши братя по кръвъ и вѣра. Преди време Негово Вселобогостинство протодяконъ М. Михайловичъ, клирикъ при съборната църква въ гр. Нишъ — Сърбия, преведе на сръбски сборника *Недѣлни проповѣди* отъ Негово Високопреосвещенство митрополитъ Неофитъ. Сжщиятъ преводачъ, въ края на миналата година, преведе на сръбски и другъ проповѣднически трудъ отъ Високопреосвещения авторъ — *Празнични проповѣди*.

„Гласник“ — официаленъ органъ на Сръбската православна църква, бр. 23—4, отъ 15 дек. 1940 г., помѣства следната рецензия отъ В. К. за превода на Празничнитѣ проповѣди: „Нашата проповѣдническа книжнина много е подпомогната отъ от. Миодраг М. Михайловичъ, протодяконъ въ Нишъ, чрезъ превода му на проповѣди отъ български на сръбски езикъ. Следъ недавното издание на превода на Недѣлни проповѣди отъ известния български проповѣдникъ Високопреосвещения г. Неофитъ, митрополитъ Видински, от. Михайловичъ издава и Празнични проповѣди на този голѣмъ ратникъ за братско единение и сътрудничество между сърби и българи. Духовното богатство и плодородност на този апостолъ на мира мжду сърби и българи се открива не само въ съдържанието на отдѣлнитѣ проповѣди, но и въ това, че той за единъ и сжщи християнски празникъ ни дава по две, три, четири, петъ и повече проповѣди, които напълно се различаватъ по съдържание, макаръ и да говори за единъ и сжщъ празникъ. Значението и ползата на тѣзи проповѣди се състои въ това, че тѣ сж разработени върху една широка православна основа. Всѣки единъ сръбски свещеникъ би могълъ, безъ стѣснение и страхъ, да произнесе всѣка отъ тѣзи проповѣди предъ своитѣ вѣрни. Проповѣдитѣ, които ни предлага въ преводъ от. Михайловичъ, сж напълно съвременни. Тѣ държатъ строга

смѣтка не само за чисто вѣрски въпроси, но и за научни въпроси, които, отъ неразбиране, изглеждатъ неясни за лъжеобразованитѣ люде. Чрезъ проповѣдитѣ на тази книга сж обхванати и разгледани много такива въпроси и сж освѣтлени по единъ задоволителенъ начинъ. Нашето духовенство и отъ двата вида много би спечелило, ако би се снабдило съ тази книга. Препоръчваме я отъ сърдце и искрено“.

Книгата се предшества отъ ласкавъ предговоръ отъ епископъ г. Иоанъ. Издадена е съ материалното иждивение на православния и родолюбивъ търговецъ-желязаръ г. Чедомиръ Т. Стаменковичъ. Напечатана е на хубава хартия и прегледно. Идеята ясна и езикова достъпност на видния авторъ напълно сж спазени и предадени на сръбски отъ Всеблагоевѣйния преводачъ от. Михайловичъ.

Ибр.

ПИСМА И ДОПИСКИ.

Изъ живота на епархиитѣ.

Пловдивска епархия. На 1 януарий Негово Високопреосвещенство митрополитъ Кирилъ служи св. Литургия въ църквата „Св. Марина“ и ржкоположи въ свещенически чинъ дяконъ Дѣянъ Нейковъ Поповъ, който е избранъ за енорийски свещеникъ въ с. Проломъ, Карловско.

Въ 11 часа въ катедралната църква „Св. Богородица“ отслужи новогодишния молебенъ и каза кратко слово, съ молитвени благопожелания за щастлива и благословена нова година на цѣлия български народъ. Присѣтствуваха всички официални лица и много граждани. Следъ молебена въ Митрополитския домъ се състоя обичайниятъ приемъ.

На *Рождество Христово*, 7 януарий, Митрополитътъ служи св. Литургия въ катедралната църква и произнесе слово за идването на Христа Господа. Следъ отпустъ-църква въ Митрополитския домъ се състоя обичайниятъ приемъ, който продължи презъ цѣлия денъ.

На *втория денъ на Рождество*, 8 януарий, Митрополитътъ служи св. Литургия въ църквата „Св. Марина“ въ града и произнесе слово на тема „Свѣтътъ, койго приема и отхвърля Христа“. Следъ отпустъ-църква въ Митрополитския домъ се състоя интимно праздество. Вече втора година Архиепископътъ урежда Коледна елха за децата на енорийскитѣ свещеници, на църковнитѣ служители и на ржководителитѣ на детскитѣ и ученически дружества въ града. При извънредно мила и сърдечна обстановка Архиепископътъ благослови децата и имъ раздаде малки подарѣци.

На *Стефановденъ*, 9 януарий, Митрополитътъ служи св. Литургия въ църквата „Св. Марина“ въ гр. Асеновградъ и произнесе слово за нуждата отъ християнски духъ въ днешното изключително време.

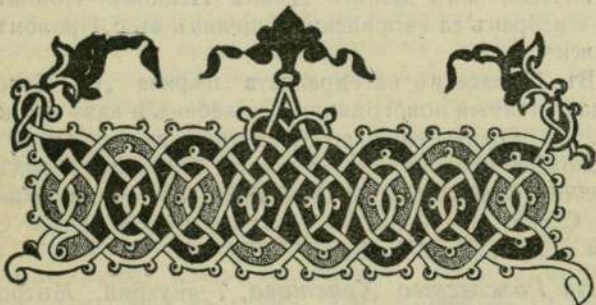
На *Василовденъ*, 14 януарий, Митрополитътъ служи св. Литургия въ църквата „Св. Богородица“ въ гр. Пазарджикъ и каза слово на тема „Спасение въ името Господне“, съ огледъ на днешното положение.

Презъ време на св. служба ржкоположи въ дяконски чинъ Петъръ Бараковъ, завършилъ Богословския факултетъ, който ще бжде енорийски свещеникъ въ с. Алеко Константиново, Пазарджишко. На край бѣ отслужена панихида и молебенъ по случай освобождението на града. Пространната църква „Св. Богородица“ бѣ препълнена отъ богомолци.

На Богоявление, 19 януарий, Митрополитътъ служи св. Литургия въ катедралата „Св. Богородица“ и каза слово за „Разкритиѣ небеса“. Присътствуваха всички официални лица и множество богомоленъ народъ. Въ 10 часа тръгна църковното шествие за площадъ „Съединение“, до рѣка Марица. Къмъ шествието се присъединяваха на разни мѣста църковнитѣ шествия отъ другитѣ енорийски църкви. Едно внушително множество заля главната улица.

На площада „Съединение“, точно въ 10½, бѣ извършено Великото Водоосвещение. Началникътъ на втора армия генералъ-лейтенантъ г. Марковъ поздравил войсковитѣ части, а Архиепископътъ ги поръси. Следъ това, отъ нарочно построеныя аналой на брѣга на Марица, митрополитъ Кирилъ хвърли св. Кръсть въ рѣката. Присътствуваха многохиляденъ народъ.

На Ивангвденъ, 20 януарий, Митрополитътъ служи св. Литургия въ църквата „Св. Богородица“ въ гр. Хасково и каза слово на тема: „Христосъ каго Вождъ и Спасителъ на народа ни въ миналото и днесъ“. Ръкоположи за свещеникъ дякона Петъръ Бараконъ. Накрай отслужи панихида и молебень по случай освобождението на града. Присътствуваха хиляди богомолци и всички официални лица.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Окръжно № 346 отъ 18. I. 1941 г. до епархийскитѣ Архиепископи — приканятъ се да разпоредятъ до свещеницитѣ да подпомагатъ тѣ основаното отъ скоро „Сдружение за културно, стопанско и национ. издигане на селото“.

Ваше Високопреосвещенство,

Въ София е основано едно „Сдружение за културно, стопанско и национално издигане на селото“. Неговата целъ, както личи и отъ наименованието му, е да работи за едно многостранно издигане на българското село, като организира наличнитѣ сили на селското население. Отъ две години насамъ това сдружение провежда една пълноценна дейностъ въ това отношение. Св. Синодъ намѣри, че ще бжде твърде полезно клоновѣтъ на това сдружение да бждатъ подпомагани и отъ духовнитѣ власти въ страната.

Ето защо, по решение на Св. Синодъ, приканваме Ви да разпоредите до благоговѣйнитѣ свещеници отъ благодарованата Ви епархия да взематъ присърдце дѣлото на това сдружение и да го подпомагатъ споредъ силитѣ си.

Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ:

† Видинскій Неофитъ.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА

— **Н. Величество Царьтъ** прие на аудиенция новоназначения финландски пълномощенъ м-ръ Ар. Вуирима.

— Въ столицата идва пратеникътъ на американския председателъ Рузвелтъ полковникъ Донованъ. Бѣ приетъ отъ Царя и посети м-ръ председателя г. Филовъ и м-ра на външнитѣ работи г. Поповъ. Замина за Бѣлградъ и Атина.

— **Откри се** голѣма германска изложба на новото строителство. Посетена бѣ отъ Н. В. Царя.

— **Народното събрание** гласува на второ четене бюджета на държавата. До 28 т. м. ще бжде изцѣло гласуванъ.

— **Влѣзоха въ сила** законътъ за защита на нацията и законътъ за организиране на младежта.

По случай четири години отъ сключването на пактъ за вѣчно приятелство между България и Югославия министритѣ на външнитѣ работи отъ дветѣ държави направиха изявления и телеграфически се поздравиха.

Турско-английскитѣ разговори на генералнитѣ шабове завършиха съ задоволство отъ дветѣ страни.

— Турското правителство поднови упражненията за противовъздушна отбрана на Цариградъ съ загъняване. Правителството съ законъ има право да събаря дървени къщи за предпазване градоветѣ отъ пожаръ.

Гръцкото правителство продължи събиране на запасни и попълване голѣмитѣ загуби на войскитѣ си въ очакване голѣмата готвена италианска офанзива.

— Германскитѣ поданици живущи въ Гърция напушатъ бързо тая страна.

Ромъния преживѣ презъ изтеклата седмица голѣми вътрешни сътресения. Легионеритѣ, водени отъ подпредседателя на министерския съветъ Хориа Сима, Кантакузино и генер. Петреску, започнаха нова революция за сваляне на генералъ Антонеску и за реформи. Станаха нѣколкодневни боеве по улицитѣ на столицата и много градове. Съ много жертви и разрушения генералъ Антонеску запази властта и потушил мятежитѣ. Водачитѣ на движението, се съобщиха, били заловени. Започна обезоръжаването на ромънското население.

— Генералъ Антонеску се обяви самъ водачъ на легионеритѣ и реши да преобрази организацията на легионеритѣ.

Франция се сдоби съ съвещателенъ държавенъ съветъ, въ който влѣзоха политици, специалисти и представители на съсловията.

Германскитѣ водачъ Хитлеръ и италианскитѣ Мусолини се срещнаха въ Залцбургъ. Не се съобщиха нищо по воденитѣ преговори. Не смѣта се, че сж решени въпроси около мира съ Франция и предстоящитѣ военни действия срещу Англия.

— Смѣта се, че Хитлеръ ще отговори тия дни на писмото на маршалъ Петенъ по въпроси относно сътрудничеството на Франция.

Англия е насърдена отъ успѣхитѣ въ Либия, гдето армията на генералъ Вейвелъ зае Тобрукъ. Англия праща войскови части въ Либия и Суданъ.

— Въ Англия пристигна съперникътъ на Рузвелта въ последнитѣ президентски избори г. Уилки. Той ще се запознае лично съ положението на Англия. За Англия заминаха нѣколко американски мисии, на-

товарени съ различни задачи. Една мисия ще преговаря по даденитѣ отъ Англия бази на Щатитѣ.

— Новоназначениятъ въ Америка английски посланикъ лордъ Халифаксъ пристигна въ Америка, лично посрещнатъ отъ Рузвелтъ. Той е влѣзълъ въ разговоръ съ американскитѣ министри и общественици и е направилъ изявления, че Англия ще бие Германия, ако бжде подпомогната съ оръжжие, кораби и летала.

— Въ Англия се разтури работническиятъ конвентъ за миръ. Дори лейбъриститѣ, начело съ Атли, се обявиха противъ опасния комунистически опитъ за разслабване на Англия.

Въ Америка продължаватъ разпалено борбитѣ за и противъ предложенията на Рузвелта за подпомагане на Англия.

— Въ много военни фабрики избухнаха стачки. Рузвелтъ ще поиска законъ за борба съ стачкитѣ.

— Американското правителство вдигна забраната за продаване аероплани и мотори за Русия.

Войната днесъ съ голѣма сила бушува въ Африка. Английскитѣ войски, много засилени, започнаха офанзива срещу италианскитѣ владѣния въ Либия, Абисиния и Сомалия, като взеха крепостта Тобрукъ.

Германцитѣ, които заеха съ леталата си бази, започнаха усилена бомбардировка надъ Малта, която се стремятъ да заематъ и пресѣкатъ пѣтя на английската флота. Тѣ нанесоха надъ английската срѣдиземноморска флота съкрушителни удари, като потопиха и извадиха отъ строя военни кораби.

Въ Албания малки действия. Надъ Англия слаби напади поради лошото време. Но по океанитѣ голѣми подводни и съ летала нападения надъ английски транспортни кораби.

Освещаване на училище. На 26 т. м. въ столичния кварталъ „Ясна поляна“ биде осветено новопостроеното първоначално училище „Св. Наумъ Охридски“. Освещението се извърши отъ Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ Стефанъ въ съслужение съ Негово Високопреподобие архимандритъ Стефанъ и кварталното духовенство. Високопреосвещениятъ Митрополитъ произнесе и подходяща за случая речъ. На тържеството присѣтствуваха: министъръ-председателятъ г. проф. Б. Филовъ, главниятъ секретаръ на просвѣтата г. проф. Б. Йоцовъ, висши чиновници отъ Министерството на нар. просвѣта и столичната община, ученици и многоброенъ народъ отъ квартала.

Погребението на професоръ Добри Христовъ. На 24 т. м. почина многозаслужилиятъ народенъ компонистъ и музикологъ професоръ Добри Христовъ, диригентъ на хора въ храма-паметникъ „Св. Александъръ Невски“. Опѣлото му се извърши на 26 т. м. въ храма „Св. Седмочисленици“ отъ Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ Стефанъ, подпомогнатъ отъ Негово Преосвещенство Драговитийския епископъ Харитонъ, отъ Високопреподобнитѣ архимандрити Николай и Игнатий и отъ храмовия клиръ. За живота и дѣлото на голѣмия покойникъ говориха Високопреосвещениятъ митрополитъ Стефанъ и други. На опѣлото присѣтствуваха представители на Двореца, на Министерството на просвѣтата, Тѣхни Високи Преосвещенства митрополититѣ Вратчанский Паисий и Пловдивский Кирилъ, бивши министри, много общественици и учени, представители на музикални организации, студенти, ученици и многоброенъ народъ. Богъ да го прости, вѣчна му память.

Митрополитъ Климентъ въ Казанлъкъ. На 11 т. м. Негово Високопреосвещенство Старо-Загорскиятъ митрополитъ Климентъ посетилъ гр. Казанлъкъ. На границата между околитѣ на Стара-Загора и Казанлъкъ Високопреосвещениятъ Митрополитъ билъ причаканъ и приветствуванъ отъ Околийския управителъ, Околийския училищенъ инспекторъ и свещеникъ Сава Георгиевъ. Въ града билъ тържествено посрещнатъ отъ духовенството, воинството, властитѣ и народа. На 12 и 14 с. м. митрополитъ Климентъ отслужилъ св. Литургия и произнесълъ хубави проповѣди за деня. Посещението на Архиерея възрадвало душитѣ на епархиотитѣ му.

II. Въ чужбина.

Иерусалимската църква. Нощна тревога въ Витлеемъ. На в. „La Croix“ телеграфиратъ отъ Иерусалимъ (съ дата 25 декемврий) следното:

„За първи пѣтъ въ историята Витлеемъ отпразднува тревожна Коледа. Дори храмътъ „Рождество Христово“, най-стариятъ християнски храмъ въ свѣта, бѣ обвитъ въ единъ предпазителенъ мракъ, вмѣсто да бжде, съгласно съ коледната традиция, тържествено освѣтленъ“.

Александрийската църква. Какво говори преданието за дветъ корони и двата епитрахила на Александрийския патриархъ. Миналата година „Църк. в-къ“ своевременно съобщи за събора на тримата източни патриарси въ Иерусалимъ презъ месецъ мартъ и за съвмѣстното тѣхно служение въ храма „Възкресение Христово“. Още тогава нѣкои вестници писаха, че Александрийскиятъ патриархъ Христофоръ презъ време на св. Литургия носѣлъ едновременно два

I. У насъ.

Рождения день на Царя. Вчера бѣ рождениятъ день на Негово Величество Царя. По тоя случай, предъ пладне, въ храма-паметникъ „Св. Александъръ Невски“ бѣ извършенъ благодарственъ молебенъ отъ Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ Стефанъ, въ съслужение съ Преосвещенитѣ епископи Харитонъ Драговитийски и Флавианъ Знеполски и многоброенъ столиченъ клиръ. На молебена присѣтствуваха всички министри, начело съ министъръ-председателя г. Б. Филовъ, председателятъ на Народното събрание г. Логофетовъ, военната и гражданската свита на Н. В. Царя, членоветѣ на дипломатическото тѣло, генералитетътъ, представителни части отъ войскитѣ на столичния гарнизонъ, представителни класове на столичнитѣ училища и много граждани.

епитрахила (единъ надъ подризника, а другъ надъ сакоса) и разновременно две корони: една обикновена и друга въ видъ на висока калимавка отъ червена коприна, бродирана и украсена съ златни херувими. Втората корона си сложилъ въ време на Великия входъ, когато на царскитѣ врата приемалъ дискаса и потира. Руското списание „Церковное Обзорѣние“ сега предава разказа на Теодоръ Валсамонъ (Антиохийски патриархъ и бележитъ тълкователъ на църковнитѣ канони)—защо Александрийскиятъ патриархъ носи златна корона, два епитрахила и се нарича сждия на вселената.

Разказватъ монаситѣ-историографи Теофанъ и Епифаний — говори Теодоръ Валсамонъ,—че царь Василий Багрянородни, който царува следъ Йоанъ Цимисхий 53 години, билъ влѣзналъ въ споръ съ цариградския патриархъ Евстатий за доходитѣ на Великата църква. Дума следъ дума, тѣ почнали да се нападатъ съ оскърбителни слова, като патриархътъ афоресалъ (отлжилъ) царя, а царътъ дръзналъ и ударилъ плѣсница на патриарха. Настъпило голѣмо смущение — едни помагали на царя, други на патриарха. Следъ това двамата се съгласили и повикали блаженейшия александрийски патриархъ киръ Теофилъ да ги сжди. Като дошълъ александрийскиятъ патриархъ, направили два восчени истукана — единъ, изобразяващъ царя, а другъ — патриарха. И следъ Литургията патриархъ Теофилъ извършилъ сждъ: да се отрѣже отъ коренъ езикътъ на патриарха, и дѣсницата на царя, която ударила плѣсница на патриарха, сждо така да се отрѣже (о, чудо! кръвь изтече отъ ржката). Тогава царь Василий взе диадемата отъ главата си и я подари на патриарха киръ Теофила, а патриархъ Евстатий му даде своя епитрахилъ. Затова александрийскиятъ патриархъ сега носи два епитрахила и златна корона на главата си. И понеже сжди вселенския царь и вселенския патриархъ, до днесъ той се нарича сждия на вселената. Тѣй накратко пишатъ горепомнатитѣ църковни историографи Теофанъ и Епифаний. Туй нѣщо се случи въ 1026 година отъ рождението Христова“.

Въ Швейцария. *Мърки противъ комунистите.* Въ Швейцария, въпрѣки строгитѣ мърки на правителството противъ комунистическата пропаганда, комуниститѣ наченали да издаватъ литографиани афиши и да ги прѣскатъ срѣдъ войската. Като узнало това, правителството се обърнало съ позивъ къмъ обществото, за съдействие. На този позивъ най-напредъ се отзовалъ Младежкитъ християнски съюзъ, който решилъ да достави на войницитѣ Библията, та всѣки войникъ да има на разположение противоотрова срещу нелегалнитѣ брошури и хвърчащи листове. Мърката се оказала извънредно полезна.

Юбилей на о. Сергей Орловъ. „Церковное Обзорѣние“ съобщава, че на 9 идещи месецъ февруарий навършвалъ 50-годишна служба въ свещенъ санъ о. протопрезвитеръ Сергей Орловъ, *благодѣинни* (църковенъ надзорникъ) на православнитѣ руски църкви въ Швейцария и предстоятелъ на руския православенъ храмъ въ Женева. Съ тая дата съвпадала и 35-годишнината отъ неговото свещенослужение въ Женевския храмъ. Отецъ протопрезвитеръ Орловъ, който преди 40 години бѣше чредникъ въ руската болнична църква въ Цариградъ, е известенъ съ своята многогранна дей-

ность и широка благотворителность, и най-вече — съ своето ревностно застъпничество за църковна правда въ началото на църковния смутъ въ Руската задгранична църква. „Въ този юбилеенъ день, пише „Церковное Обзорѣние“, синоветѣ на Русия — не само изъ срѣдата на духовнитѣ чада на о. Орлова — а сждо така рускитѣ организации и учреждения, разсѣяни по цѣлия свѣтъ, трѣбва да си спомнятъ мастития протопрезвитеръ Орловъ, който високо държи църковното знаме срѣдъ иновѣрцитѣ, и да го приветствуватъ съ неговия юбилей“.

Въ Египетъ. *Мърки противъ християнскитѣ мисионери.* Отъ Александрия съобщаватъ, че въ Египетъ, както и въ Турция и въ другитѣ мюсулмански страни, било строго забранено на християнскитѣ проповѣдници да проповѣдватъ между мюсулманитѣ. Нарушителитѣ на тая забрана били изпращани въ концентрационни лагери.

Палатовско църковно настоятелство — с. Палатово, Пловдивско.

Обявление № 1. Обявява се, че на единадесетия день отъ публикуване настоящето, отъ 10—12 часа преди обѣдъ, въ канцеларията на общинското управление ще се произведе търгъ за отдаване подъ наемъ 7 църковни ниви.

Книжката се намиратъ въ църковната канцелария.
17 януарий 1941 год.

1—19—1

Отъ Настоятелството.

СИНОДАЛНО КНИГОИЗДАТЕЛСТВО

София, пл. „Св. Недѣля“ № 17

Въ Синодалната книжарница се намиратъ на складъ:

Религиозни картини различни голѣмини
Медальончета, кръстчета и др.
Богослужебни книги
Богата художествена литература

За всичко необходимо отнесете се до

СИНОДАЛНАТА КНИЖАРНИЦА

Пл. „Св. Недѣля“ 17 — София

Главенъ Редакторъ: Хр. Поповъ.